

Nas List

Neodvisno politično glasilo za Slovence

Izhaja vsako soboto, ako je ta dan praznik, pa dan poprej. Velja za celo leto 8 K, za pol leta 4 K, za četrt leta 2 K. — Naročnina se plačuje vnaprej, na naročbe brez istočasno vposlane naročnine se ne ozira. — Posamezne številke po trafikah po 10 vin. brez priloge, s prilogo po 16 vinarjev.

Z mesečno priložo
Slovenska Gospodinja

Dopisi naj se pošiljajo na naslov: Uredništvo „Nasega Lista“ v Ljubljani. Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo je v Kamniku, kamor naj se izvoli pošiljati naročnino in reklamacije. — Oglasi se računajo tritopna petit-vrsta po 12, 10 in 8 vin. za 1-, 2- oz. 3krat, za večkrat izdatno znižane cene.

Vsebina: Sami smo krivi! — Slovenci na Kočevskem. — Slovanska vzajemnost. — Politične vesti. — Iz slovenskih dežel. — Raznoterosti.

Podlistek: Iz dobe punta in bojev.

Sami smo krivi!

Cesarjev jubilej obeta postati najlepša prilika za skrajnje žaljive demonstracije proti avstrijskim Slovanom. Že predigra je kazala, da Nemci niti pri jubilejnih slavnostih ne priznavajo Slovanom nobene besede in nobenega prostora. Drzno postopanje dunajskih oficijalnih in neoficijalnih krogov ter nesramno pisarjenje dunajskega časopisja proti gostovanju slovanskih gledališč na Dunaju je morala odpreti oči vsakemu zavednemu Slovanu. Dunaj, cesarski Dunaj, prestolica vse države, ni pustil, da bi se v proslavo cesarjevega jubileja vršile v bližini vladarjevega dvora slovanske gledališke predstave, nego je grozil, da zapodi slovanske umetnike in umetnice s krvavimi glavami. V Zlati Pragi je danes 15 čeških in 10 nemških šol; v Ljubljani sta dve javni nemški ljudski šoli, več nemških javnih otroških vrteev, nemška učit. pripravnica s pravico javnosti, nemška višja realka in nemška gimnazija ter še več drugih nemških zavodov, — cesarski Dunaj, kjer živi na stotisoče Slovanov, pa nima niti ene javne slovanske srednje, da, niti ene javne slovanske ljudske šole! „Pravica je temelj držav“ je zapisano na dvornem portalu, a kakšna je ta pravica in kako se izvršuje celo zdaj, v jubilejnim letu! Na Štajerskem so v Gradeu izključili Slovence od jubilejne deželne obrtne razstave, v Gorici so prezrli Slovence celo pri ustanavljanju jubilejnega dobrodelnega deželnega zavoda, na Koroškem Slovincem baš sedaj

Iz dobe punta in bojev.

Črtice izza okupacije Herceg-Bosne. Napisal Ivan Klarič.

IV.

Ne da Bog svojih!

(Dalje.)

V Rujane potujeta torej Ivan Salapatič in Nine Ivanovič. Ljudje jima odsvetujejo, ju svare, toda ne poslušata jih.

Večer je. Solnce zapada za goli in visoki Troglav. Ob tem času nekako dospeta do vile. Niti pri vili, niti v vili ni bilo žive duše. Tukaj sta hotela prenočiti, jutri popišeta begovsko tlako, potem pa se vrmeta domov ter izročita begu račun. Vsekakor porečeta težakom, naj desetino poberejo čimpreje, dokler še ne nastane deževno vreme. Pozneje bi jim bilo težje, a moglo bi se tudi pakvariti.

Dospela sta v Rujane in privezala svoja konja v hlevu. Sena, slame in zobi je bilo tu v izobilju. Konja sta jedla, da se je kar slišalo škripanje njih zob. Onadva pa sta sedla v sobo, si vžgala cigare in pušila. Predse sta postavila žganja in prigrizkov ter sta pila, si nazdravljala in jedla. Razgovarjala sta se o tem in onem, a največ o svojem poslu. Dospela sta že v somraku; zato sta morala prižgati svečo ter sedeti ob njej. Ni se pa še popolnoma znočilo,

ne priznavajo niti eksistenčne pravice in povsod žaljivo odrivajo Slovence v ozadje, samo da bi dobil cesarjev jubilej čisto nemški značaj.

Jubilejno leto je prineslo avstrijskim Slovanom že doslej celo vrsto najkrutejših žaljenj. Na Češkem so uprizorili nemški sodniki celo revolucijo proti češčini, na Koroškem jemljejo nemški sodniki pri razpravah slovenskim zagovornikom besedo ter se pozivljajo Nemci javno, naj popolnoma bojkotirajo slovenske odvetnike, trgovce in obrtnike. Na Štajerskem so se takisto baš zadnje mesece doigrali pri javnih uradih kruti čini proti jezиковni in narodni enakopravnosti Slovencev; odlične slovenske uradnike preganjajo in prestavljajo kakor povsem brezpravne hlapce. Na Goriškem in Primorskem se bore Slovinci za najprimitivnejše pravice in ta boj je postal baš v jubilejnim letu najobupnejši. In celo na Kranjskem se godi Slovincem, kakor bi ne bili gospodarji v svoji malone popolno slovanski deželi, nego vsiljivi, privandrani tujei. Še na Kranjskem se moramo boriti za slovenski uradni jezik, za slovenske uradnike, za slovenske šole! Jubilejno leto je v teku, a niti doslej si še nismo mogli izprositi slovenske univerze! Boren narod smo, a sami si moramo vzdrževati najnujnejše ljudske šole ter moramo žrtvovati stotisočake ondi, kjer bi jih morala plačevati pravična vlada! Baš v jubilejnim letu se je začel na Kranjskem siloma germanizatorski zistem barona Schwarza, ki nam daje zaušnico za zaušnico!

In kaj se godi baš v jubilejnim letu z našimi brati na Hrvatskem! Cel slap najbrutalnejših krivic je planil na naše krvne in jezikovne brate, a dasi v jubilejnim letu, se vendar ne oglasi zanje nihče — nihče!

ko je nekaj zagrmelo po stopnicah. Pa človek bi ne naštel niti do pet, ko je vdrlo v vilo osem oboroženih mož.

„Kar vsedite se! Izvolite sest!“ sta jim klicala Salapatič in Ivanovič, skočila na noge, a ne iz uslužnosti, nego iz strahu, prekrizala sta roke na prsih in stala ob vratih.

„Sedimo skupaj!“ je dejal eden izmed prišlecev.

„Kdo pa sta vidva?“ je vprašal drug.

„Midva sva...“ Povedala sta svoji imeni in poklice.

„Prišla sta torej begu napisat desetino. A ne bosta je napisala, dokler je še nas kaj! Letos je naša tretjina in desetina.“

Tako je govoril rjav ustaš mrkih brk in črnega pogleda. Salapatiču in Ivanoviču se je zdel nekam znan, a nista se mogla domisliti, kdo je. Njegovo ime se jima je mešalo po glavi in po ustih, da bi ga mogla takoj izgovoriti, ker jima je bil na jeziku, toda nista ga mogla izreči.

„Prišla sva, da popiševa, ako je možno, — ako pa ni možno, nič zato,“ je jecljal Salapatič.

„Ali imata česa jesti in piti?“ je vprašal eden izmed družbe.

„Bo nekaj, ako Bog da,“ je odgovarjal Ivanovič.

Tako se nam godi v cesarskem jubilejnim letu! Da pa bo mera zvrhoma polna in da se vsemu svetu še jasneje in hrupneje dokaže laž, da je Avstrija le nemška in kvečjemu tudi madjarska, da so Habsburgovci le nemški knezi, da mora biti naš cesar le nemški vladar, so se zbrali na cesarskem Dunaju pod vodstvom najkrutejšega sovražnika Poljakov in Slovanov sploh, — pod vodstvom nemškega cesarja Viljema vsi nemški kralji, regentje in nemški veliki vojvode. Dunaj je zbirališče vseh nemških vladarjev, in vsegamočnost avstrijskega germanstva se koplje zdaj v razkošju. Nadutost, prepotenca in nasilnost avstrijskega nemštva se s tem še dvigne in poveča, vpliv in moč naših Nemcev se s tem še pomnožita, vsenemški heilovci so danes gospodarji položaja. Iz vse države so pridrli skupaj na vsenemški Dunaj nemški politični voditelji in hujskači, da si napoje duše z novim pogumom in da si naskrkajo novega navdušenja za boj proti Slovanom. Dunaj je postal vsenemška zbornica evropskih Germanov, ki bodo v bratski ljubezni brusili meče proti zaničevanemu Slovanstvu.

Vse to se godi v jubilejnim letu. Za Slovence pač najžalostnejša doba žaljenj, ponižanj in krivic! Vse to pa se more goditi, ker so Slovani med sabo nesložni in celo drug drugemu sovražni. Nad 60 odstotkov avstrijskega prebivalstva tvorijo Slovani, a skoraj brezpravni in brezvplivni so, ker se nočejo združiti vsaj v bistvenih skupnih narodnih vprašanjih. Sami smo krivi svoje usode, sami smo krivi, da triumfira nad nami German!

„Torej daj hitro! Nimamo časa čakati!“ je govoril oni z mrkimi brkami, ki jima je bil znan, a mu nista mogla najti imena, če bi ju tudi zaklal, zakaj že davno je moralo biti, ko so se nekje zadnjič videli.

Prinesla sta slanine, mesa in kruha, kolikor sta si tega prinesla saboj na pot. Planili so na to kakor na svežo potico. Jedli so, natepali, goltali, da so se jim videli zalogaji skozi grlo. Nihče ni žvečil, nego so le tlačili v usta in požirali, da sta samo gledala, kdaj obtiči komu kak kosce v goltancu, kdaj se komu zabelijo oči in ga — požre peklo.

„Ali imata še kaj?“ so vpraševali in se ozirali.

„Ničesar več!“ se je glasil odgovor.

„A zdaj pritegnita svoje opanke, ker pojedeta z nami v planine, odkoder naj vaju odkupi vajin beg.“

„Rada greva, kamorkoli hočete!“

To je govoril Salapatič, a Ivanovič je mislil pri sebi: „Kam me je vendar zanesel vrag, Bog mi odpusti! Saj sem vedel, da bo tako! Vse mi je šepetalo v uho: „Ne hodi!“ a hudič mi ni dal mirovati in mirno doma sedeti, nego mi je ukazoval: „Hajdi! Ne boj se ničesar, nič se ti ne zgodi!“ — In jaz tepec, sem ga poslušal, zdaj pa imam vraga in same križe!“

Slovenci na Kočevskem.

Kakor znano, so kupili Slovenci lepo hišo na glavnem trgu v Kočevju, kjer se je pred kratkim nastanila tudi „Kočevska Posojilnica.“ Potreba lastnega doma in denarnega zavoda za kočevske Slovence se je kazala vedno bolj, kolikor močnejše raste kočevskim Nemcem greben in narodni šovinizem zoper Slovence.

Na Kočevskem izhajata dva nemška lista, klerikalni „Gottscheer Bote“ in liberalni „G. Nachrichten,“ katera lista se strastno pobijata drug drugemu. Edina in na čistem stališču je v tem, da je treba Slovence povsod pobijati in zapostavljati in da morajo ostati brezpravni. Te nazore zastopa eden list s katoliškega (?), drugi liberalnega (!) stališča. Kadar gre zoper Slovence, se brata že najmeta. „Nachrichten“ psujejo navadno Slovence z „vindišarji“ ter imenujejo slov. posojilnico izzivanje Nemcev! Ljube duše! Kdo pa sili Nemce v slov. posojilnico, kakor se slovenski denar uradno pošilja v nemško hranilnico, katera podpira le nemške interese? In kaj jih to briga, kako si Slovenci uredijo svoje gospodarske in narodne razmere? Kaj briga Nemce, ako se s Slovenci uraduje slovenski, kar se v Kočevju navadno ne godi! Nemški voditelji imenujejo Slovence na Koroškem, ki se potegujejo za slov. uradovanje: „windische Frechlinge!“

Zahtevanje po zakonu zajamčenih pravic je tedaj slov. predrznost in nesramnost, izzivanje Nemcev. V Kočevju živijo Nemci toliko pravic, da Slovenci še dolgo ne pridemo do svojih pravic, do enakopravnosti. Vsakemu svoje, to bi bilo krščansko in liberalno. Nakup lastnega doma in ustanovitev slov. posojilnice v Kočevju je diktirala nemška nestrpnost, katera sili Slovence, da se družijo. Slov. posojilnica ni nikako hujskanje Nemcev, ki so oskrunili in potem ponoči sneli in ukradli visoko na hiši obešeno tablo z napisom „Koč. Posojilnica.“ S poštenimi Nemci, ki se še dobé v Kočevju, želimo mirno živeti.

Žuganje „Nachrichten,“ da bodo Nemci bojkotirali Slovence in pristaše nove posojilnice in da bodo tistemu Kočevcu, ki bo v kaki zvezi z njimi, vzgali „znamenje ljudskega izdajalca,“ je smešno. Mi ne zahtevamo nikake protekcije od Nemcev, ampak samo svoje pravice, katere se nam teptajo z nogami. Ne verujemo, da bodo kočevski trgovci in obrtniki kdaj izkušali bojkotirati Slovence, pač pa se lahko zgodi nasprotno, ako ne bodo brzdali nestrpnosti in sovraštva do Slovencev. Ne verujemo, da bosta koč. advokat in notar, ki imata mnogo zaslužka pri Slovencih, odganjala slov. stranke iz svojih ponemčevalnic. To velja tudi o nemškem zdravniku. Ti možje so prepametni, da bi ne vedeli, da se Slovenci ne redé od njihovih visokih računov.

Vstaši so sedeli še nekaj časa, Salapatič in Ivanovič pa sta jim stregla. Tu se je pušilo in razgovarjalo o tem, kam pojdejo jutri. Dejali so, da v Črni log in Bog vedi kam še.

„A kam pojdeva midva, žalostna nama majka?“ se je izpraševal Ivanovič ter je vzdihoval: „Nikdar več ne bom videl domače hiše!“

Vstaši so sedeli, onadva pa sta jim stregla kakor pokorna služabnika, zakaj čutila sta nož pod vratom in puško na prsih.

Četovodja je opazil, da ima Ivanovič nove opanke ter je dejal:

„Sezuj si opanke, jaz ti pa dam svoje!“

Moral je ubogati. Ko je Ivanovič sezul eno opanko in začel sezuvati drugo, je začel harambaša sezuto opanko že obuvati.

„Krrrah!“ je počila tedaj puška, da se je stresla vila do tal, odzunaj pa se je čul glas:

„Ven, kdor je znotraj!“

Vstaši so zgrabili orožje ter so zbežali eden skozi okno, drugi skozi vrata, tretji po stopnicah... v hipu je bila vila prazna, in ostala sta le preplašena Ivanovič v eni opanki in Salapatič.

„Kaj li to pomeni?“ je vprašal čez nekaj časa Ivanovič, kajti obstala sta bila kakor nema in okamenela.

Mesto Kočevje je glavni kraj sodnega kočevskega okraja, kateri šteje okroglo 19.000 prebivalcev, 14.000 Nemcev, 5000 Slovencev, tedaj nad 1/4 prebivalstva. Ako se pa oziramo na politični okraj Kočevje, imamo od 42.000 preb. Slovenci blizu 28.000, tedaj 2/3. Tudi v mestu in okolici je mnogo Slovencev, ki so v narodnem oziru brezpravni, brez slov. šol. V Kočevju prihaja iz celega okraja mnogo Slovencev, ki se v mestu komaj upajo slovenski glasno govoriti, da jih kdo ne nabruli. Ne čudite se potem, ako si žele zavetišča, kjer se morejo prosto gibati in razgovarjati o svojih zadevah in kjer ne bodo vznemirjali nestrpnih Nemcev in slov. renegatov. Kočevci ne nadkriljujejo Slovencev niti v fizičnem niti v gospodarskem oziru. Ako bi ne zajemali življenskih moči pri Slovencih, ki se ponemčijo in asimilirajo, in ako bi jih vlada ne podpirala z vsemi silami, bi bili že izginili s površja. Na Kočevskem vidimo nekaj podobnega, kakor na Ogrskem, kjer redé in popolnčujejo Madžare zatirani Slovaki in drugi narodi. Nemški Kočevci bi morali biti zato Slovincem hvaležni.

Kočevci zatirajo našo narodnost, kjer in kadar morejo. Pri sodišču se uraduje le toliko slovenski, kolikor se uradnik ne more več ubraniti. Tako je v drugih uradih. Čisto slovenska imena se pačijo in ponemčujejo brezozirno. Lepo Osilnico pišejo dosledno „Ossiunitz,“ spaka izgleda bolj kitajsko nego nemško ali pa slovensko. Slov. imena: Kordič, Zbašnik, Vesel, Zobeč, Šega so spremenili v: Kordisch, Sbaschnig in Swaschnigg, Wessel, Sobitz, Schega itd.

Upamo, da se bode naše ljudstvo po pritisku Nemcev vendar enkrat toliko zdramilo, da se bode zavedalo svojih pravic in jih tudi energično zahtevalo, posebno slovensko uradovanje pri vseh c. kr. uradih.

V nadrobnosti se danes ne spuščamo, pač pa opozarjamo vse slovenske stranke na tužne razmere kočevskih Slovencev.

Slovanska vzajemnost.

(Konec.)

Posl. Ivan Vladimír Hráský, profesor na češki tehnični in državni poslanec v Pragi: Praktično je mogoče slovansko vzajemnost že sedaj pospeševati.

a) V politični smeri: Naj se v Predlitavskem parlamentu slovanski državni poslanci združijo v jeden klub za posvetovanje in enotno nastopanje v skupnih, vseslovanskih zadevah in naj vsi slovanski klubi imajo skupni parlamentarni odbor.

b) V kulturnem delovanju: Naj slovanski visokošolci posebno onih narodov, kateri dosedaj nimajo svojih visokih šol, študirajo v Pragi ali v Brnu na čeških šolah in naj se le tam habilitujejo kot docenti. Naj v to svrhu

„Pri moji veri, to je bil Ozdič!“ je dejal Salapatič, loveč sapo.

„Dà, on. Pa kje so zdaj ustaši? Izginili so, kakor bi se bili udrli v zemljo. A kaj mi je ostalo za njimi? Odneseš mi je opanko, ki mi je zanj žal.“

„Pojdi, pojdi! Kupiva pač drugo. Živ človek dobi kar hoče, a mrtev ničesar več.“

„A zdaj ni ne ustašev, ne Ozdiča.“

„Beživa!“

„Kam ponoči? Bodi vendar pameten!“

„V Prisap!“

„Čemu bi zdaj bežal, ko ni nobene nevarnosti več!“

„Jaz ne ostanem, a ti stori kar hočeš. Kaj meniš, da se ustaši ne vrnejo več, da naju zakolejo kakor ovce in da zažgo vilo v razsvetljavo Rujanom?“

„Ne bo jih nazaj.“

„E, jaz ne bom gledal, ali pridejo, ali ne, nego grem osedlat svojega konja.“

Ko je Ivanovič to rekel, je stekel po stopnicah navzdol. Salapatič pa je, videč, da se ne šali, kričal za njim, ker ni smel ostati sam: „Stoj, čakaj, saj grem tudi jaz!“ In oba sta hitela v hlev, kjer sta osedlala konja, pogasila sveče ter zdirjala preko polja. Vila pa je ostala zopet zapuščena.

slovanski deželni in mestni odbori in druga oblastva podeljujejo ustanove.

c) V narodnogospodarski smeri: Naj se pri trgovinskih zbornicah osnuje posebne odseke za spoznanje industrialnih, obrtnih in trgovinskih razmer v slovanskih pokrajinah in za olajšanje zvez in prometnih sredstev.

Idejni pregled ankete je torej tale:

Skupni interes slovanskih narodov: osloboditi svoj živelj izpod nadvlade neslovanskih življev. Z drugimi besedami: priboriti slovanskemu življu politično moč; politična moč oziroma brezmoč narodova je posledica njegove kulturne sile ali slabosti; do politične moči more priti Slovanstvo le po poti združenih kulturnih sil; združiti moči na polju kulturnega dela (skupno nastopati) je mogoče v vseh strokah dela; dva pogoja sta neobhodno potrebna za jedinstvo:

a) vez skupnega kulturnega orodja (slovansčina v slovanske šole, nova inteligenca, slovansko razumništvo obéuje med seboj slovansko, vsak govori in piše v svojem, ali razume drugim narečjem slovanskim);

b) skupna organizacija (Slovanski svet, sestavljen iz delegacij narodnih organizacij, svetov); organizacija skrbi za sredstva in pazi na to, da bi bili sklepi Slovanskega sveta izvajani; podrobnosti organizacije so stvar daljše diskusije; očitvidni so osnovni obrisi zahtevanega organizma; organizacija je mogoča le v natančnih mejah veljavnih zakonov; treba jo je sezidati na temelju pravne avtoritete svobodno voljenega organa (Narodni svet, Slovanski svet); pravna avtoriteta vrhovnega organa prihaja iz zaupljivosti narodnih celot do vrednosti oseb in nezavisnosti poverjenih glasov; posledica: organizacija narodnih celot mora stati nad organizacijami podrejenih interesov, v naročju naroda med seboj se bojujočih, nad organizacijami družabnih razredov, političnih strank i. dr.

Politične vesti.

Dr. Josip Herold umrl. Avstrijski Nemci so izgubili nenadoma svojega ministra-krajana Peschko in Slovani so z njim izgubili svojega najljutejšega sovražnika. Šele pred kratkim je rajni minister Peschka v Gradcu hujskal avstrijsko nemštvo k neizprosni, brezobzirni boju proti Slovanom, a danes je pokopan. Usoda pa je obenem udarila tudi Slované, zlasti Čehé, ki jim je hipoma iztrgala posl. dr. Herolda, največji govorniški talent mladočeški. Dr. Herold je bil po smrti dr. Edvarda Gregra najboljši ljudski parlamentarni govornik Čehov. Dr. Herold je bil ognjevit Slovan, ki je stremel za slogo vseh Slovanov ter je bil zato vedno strpen, koncilijanten do svojih političnih nasprotnikov. Rajni dr. Rieger se je najrajši pogajal z dr. He-

Moža jahata preko širnega polja. Pozno je ponoči. Na nebu je polno zvezd. Vidi se in se ne vidi. V kasnem mraku so prišli ustaši k njima, pa ker so sedeli toli dolgo, sam Bog ve, koliko je zdaj ura. Počasi jahata čez polje. Rada bi hitreje, a ne smeta. Čul bi se topot kopit, dohiteli bi ju, zgrabili, potem pa: z Bogom, hiša, z Bogom, žena, z Bogom, otroci, z Bogom, narod!

„Kdo je bil pravzaprav?“ je vprašal Ivanovič šepetaje.

„Nihče drugi, nego Ozdič! Poznam njegov glas.“

„Pa, kam se je izgubil...?“ je vprašal zopet Ivanovič in hotel še nekaj dostaviti, a misli so mu obstale.

„Kdo ve! Toda hvala mu; rešil naju je muk in nesreče.“

„Ne še docela.“

„Dà, dà, še ne.“

Salapatič in Ivanovič sta jahala povsem tiho preko polja, da bi se ne slišalo peketanje konjskih kopit, kajti sicer bi bilo zlo. Jahala sta in se tiho pogovarjala. In zopet sta se izpraševala, kaj li je bilo to z Ozdičem, če je bil v resnici on.

Dospela sta nekako na polovico polja. Smrti sta ušla, kolikor se je moglo videti in slutiti. Pred njima se je črnil kup sena.

roldom, ki je užival spoštovanje in ugled tudi med Staročehi in češ. agrarci. Herold je bil izreden mož ogromne energije, vzorne marljivosti in vsestranske učenosti. Bil je strokovnjak na državnopravnem, šolskem in finančnem polju ter je bil delaven v nebrojnih odborih. Njegova bistroumnost in neumorna delavnost je premagala vse. Bil je državni poslanec in deželni odbornik, predsednik češkega narodnega sveta, prvi intendant Narodnega divadla i. t. d. Rajni dr. Herold je bil tudi velik prijatelj Jugoslovancev in osobito Slovencev. Med našimi poslanci je imel več osebnih prijateljev. Zadnje čase se je živo zanimal za vseslovanski kongres v Pragi ter je kot predpripravo tega shoda razposlal na tisoče brošur med Slovane. Tudi našemu uredništvu je poslal tako brošuro s svojo sliko; iz te brošure smo vzeli tudi članek „Slovanska vzajemnost,“ ki se zaključuje v „Našem listu“ danes, ko je veliki mož že v črni zemlji. Slava njegovemu neumrlemu spominu!

Slovanska vzajemnost v nesreči. Hrvatje so danes siromaki. Rauch jim surovo tepta vse pravice, ter postopa nasilneje, kakor kak paša Turkov ali glavar divjakov. V tej dobi popolnega brezpravja pa se je iznova dokazalo, da živi v srcih Slovanov živa iskra bratoljubja ter da je meso in kri ideja slovanske vzajemnosti. Ko je bil vseučiliški profesor, poslanec dr. Gjuro Šurmin nasilno upokojen, ker stoji v opoziciji proti Rauchovemu režimu, so se takoj s srčnimi protesti in z najiskrenejšimi izrazi sočustva oglasili Čehi in Srbi, gotovo pa je, da se oglašijo še drugi Slovani. Srbski in hrvatski akademiki v tujini so se energično javili za svoje tovariše, in gotovo se javijo tudi Slovenci! V nesreči moramo biti vsi za enega, vsak za vse! Hrvatje so naši najbližnji bratje in njih bolelost je tudi naša. Tudi mi potrebujemo večkrat izrazov simpatij naših bratov, zatoj ne štedimo z izjavami sočutja takrat, ko ga trebajo drugi!

Za slovenski jezik sta se potezala v proračun. odseku državnega zbora dr. Korošec in dr. Žitnik. Dr. Korošec je zahteval v proračunskem odseku delitev štajerskega in koroškega deželnega šolskega sveta v slovenski in nemški oddelek. Slovenskemu naj se izroči skrb za slovenske šole. Na učiteljskih v Mariboru in Celovcu se naj nastavljajo le slovensčine zmožne učiteljske moči. Za spodnji Štajer bo treba ustanoviti slovensko učiteljsko. Dr. Žitnik je predlagal resolucijo, ki pozivlja vlado, naj se po- učuje po primorskih šolah tudi slovensko. Resolucijo je odsek sprejel, kdaj pa se izvrši, seveda ne vemo.

Strašne razmere na Hrvatskem. Rauchovo banstvo ostane vsekakor slovito v hrvatski zgodovini. Rauch se trudi, da bi presešel še

Khuena-Hedervaryja, kajti kar počne ta človek, to že ni več krivica in nasilje, nego čisto navadna blaznost zločinca. Rauch je že v dose- danjih kratkih mesecih zagrešil toliko nepo- stavnosti, da bi moral biti že desetkrat v ječi, a ta mož je še vedno — ban! Pogazil je čistost volitev, odpravil je nekaznivost poslancev, ne- odvisnost sodnikov, poteptal svobodo in avtono- mijo vseučilišča, ubil svobodo političnega pre- pričanja in delovanja, porušil je zakon o svo- bodnih javnih in celo zaupnih shodih, odgodil je sabor, še predno se je izvolilo predsedstvo in uprava, zapravlja povsem nepristransko denar kraljevine za svoje sorodnike in kreature ter preganja uradništvo brez pardona. Rauch nima niti v saboru niti v narodu nobenih pristašev in nobene stranke ter postopa grše, kakor vsak tiran. Z lažmi in denuncijacijami hoče opravičiti svoj nasilni in absolutistični režim. Zdaj se je spravil celo na akademično mladino. Ko je od- stavil celo vrsto značajnih, poštenih in učenih vseučiliških profesorjev, se je lotil gimnazijskih in realčnih profesorjev. Bajje hoče siloma upoko- jiti več srednješolskih učiteljev. Več akademikov je izstopilo iz hrvatskega vseučilišča ter odidejo na druga slovanska in nemška vseučilišča. Zagreb bo kmalu prazen akademikov. Vlada pa vse to mirno gleda v — jubilejnem letu!

Štajersko.

Jubilejska obrtna razstava brez slo- venskih obrtnikov. Kakor smo že poročali se priredi v Gradcu s pomočjo velikih državnih in deželnih podpor štajerska obrtna raz- stava. Slovenci, ki tvorijo tretjino prebivalstva dežele, so bili grdo prezrti pri razstavi. Zato so štajerski slovenski obrtniki sklenili na svojem posvetovanju sledečo, jako umestno resolucijo: „Slovenski obrtniki zbrani na občnem zboru Občnega slovenskega obrtnega društva v Celju dne 26. apr. 1908 odločno protestiramo proti ne- taktnemu, brezobzirnemu in žaljivemu postop- panju odbora za jubilejno razstavo v Gradcu, kateri je nas slovenske obrtnike vedoma ali namenoma čisto prezrl ne pozvavši niti jednega slovenskega obrtnika v svojo sredo čeprav bi se po njegovih proglaših, ki so tudi izključno nemški, dalo soditi, da računa na udeležbo obrtništva cele Štajerske in ne samo nemškega dela naše dežele. Slovenski obrtniki občutijo tembolj živo in bridko to žalitev, ker jim je bila prizadeta ob tako redki, tako slavnostni in svečani priliki kakor je proslava vladar- skega jubileja našega cesarja, katero bi morali proslaviti vsi štajerski obrtniki kot ravnoceni stanovski bratje in ravnopravni državljani. Ob- žalujemo, da so to nekorektno in žaljivo postop- panje razstavnega odbora tiho odobrile, ker niso

proti temu protestirale, c. kr. vlada, deželni odbor in trgovska in obrtna zbornica, akoprav je tem oblastvom nedvojbeno znano, da je cela tretjina prebivalstva štajerske dežele slovenske narod- nosti in da je torej tako zaničljivo in demon- strativno preziranje jezikovne in narodne ravnopravnosti ene cele tretjine prebivalstva ob tako svečani priliki neumestno, ampak tudi nedo- pustno draženje narodne občutnosti slovenskih sodeželanov. Protestiramo proti temu, da se je dal tej razstavi izključno nemški značaj ter obsojamo naredbo, da moramo vsi razstavi- telji svoje razstavne predmete z nemškimi na- pisi označiti, kot nacionalno šovinistično in za jubilejno razstavo dvojezične dežele nedostojno in neprimerno!“

Javni ljudski shodi. Narodna stranka priredi v nedeljo 10. t. m. javne ljudske shode v Št. Petru pod sv. Gorami, pri Veliki Nedelji, v Zavrču, v Stojncih in na Pol- lenškaku.

Jubilejna javna ljudska knjižnica se ustanovi v Središču. V to svrhu je prepustilo bralno društvo svojo knjižnico, ki šteje 300 zvezkov. Tudi občinski odbor je podaril 400 K za vzdrževanje knjižnice. V upravni odbor vstopijo 3 zastopniki občine in 2 zastopnika bral- nega društva. Najpotrebneje je pač, da se širi med ljudstvom prosveta, zato je toplo želeli, da bi našli zavedni Središčani prav mnogo posne- movalcev!

3000 K podpore je dal nemški šulferajn za nemško šolo v Sloven. Bistrici. Tako se po- nemčuje naš slovenski Štajer!

Novo podružnico družbe sv. Cirila in Metoda so ustanovile v Brezicah rodoljubne Slovenke. Lepo se razvija narodno delovanje na levem bregu Save v zeleni Štajerski, še Sevnica naj se pridruži temu gibanju. Kaj pa desna stran Save, to je na Kranjskem! Ali se ne bi mogla zbuditi?

Učiteljsko službo razpisuje Družba sv. Ci- rila in Metoda v Ljubljani oziroma službo nad- učitelja na enorazredni ljudski šoli na Muti, ki jo namerava razširiti v mešano dvorazrednico. S to službo so združeni prejemki, katere imajo na Štajerskem učitelji-voditelji na dvorazrednih ljudskih šolah I. razreda. Poleg tega prosto stanovanje, eventualno stanarino v znesku 300 K. Prednost imajo tisti prosilci, ki so večji delo- vanja na šolskem vrtu. Službo je nastopiti po počitnicah. Tozadevne prošnje, opremljene s po- trebnimi dokazili naj se pošljejo do 31. maja t. l. na družbeno pisarno v Ljubljani.

Ureditev Savinje. Nedavno je posebna komisija na ukaz poljedelskega ministrstva pre- gledala načrt za ureditev Savinje pri Celju. Sedaj se bo menda kmalu začelo s tozadevnim delom, kar bo za Celje in okolico velike važ- nosti.

Koroško.

„Hinaus mit den windischen Agitati- onsadvokaten!“ Tako so ogorčeni in v sveti jezi klicali člani „Volksrata“ v Celovcu. Po- sebno sta se repenčila posl. Dobernig in dr. Knappitsch. Dobernig je zahteval bojkot slovenskih koroških odvetnikov ter je napovedal interpe- lacijo, ker justični minister ni odobral in hvalil krivičnega postopanja koroških sodnikov napram slovenskemu jeziku. Pa ne dovolj to! Protestiral je tudi proti „poslovenjenju“ Trsta in Gorice. Dr. Knappitsch pa je gromel in lagal, da po- stopajo slovenski sodniki, kakor se jim izljubi, dočim se ravnajo nemški po zakonih. Trdil je ta kulturnosec, da je slovenski jezik volapük, ki ga Slovenci niti sami ne razumejo, pozivljaj zbrano občinstvo, naj bojkotira slovenske od- vetnike ter grozil, da bo vsakdo imenovan v listih, kdor bi se dal zastopati od slovenskih odvetnikov. Shoda se je udeležilo tudi več sod- nijskih uradnikov. Mi pravimo na to: Klin s klinom! Slovenci imamo vsega dovolj: odvet- nikov, trgovcev in obrtnikov. Svoji k svojim! Če nam pa kje česa manjka, obrnimo se k Slo- vanom!

Nečuvvena pristranost nemških sodnikov na Koroškem se je zopet pokazala v jasni luči

„Tukajle prenočiva!“ je dejal Salapatič.

„Nočem.“

„Kaj pak?“

„Ne smem, če bi tudi hotel. Rajši nesem v Livno svojo živo glavo domov ženi in otrokom. Kaj meniš, da ustaši ne vedo, kod sva krenila, pa da nama ne sledé za petami? To pa veš: če naju dohite, naju razsekajo na drobne koščke!“

Jahala sta torej dalje ter se tiho pogo- varjala, kdo li je bil oni črni, ki je bil obema znan, a se nista mogla domisliti njegovega imena. Tako sta dospela še do drugega kupa sena.

„Tukaj prenočiva!“ je predlagal Salapatič, ki ga je premagovala dremota.

„Le daj; jaz pa nočem!“

„Zakaj ne?“

„Jaz se še nisem sprl s svojo glavo. Bolje drži, kakor lovi ga. Varneje bo za naju, če sva še dalje od ustašev!“

Pustila sta torej tudi ta kup, pa počasi ja- hala dalje in dalje, dokler nista prispela v Prisap. Ko sta bila v Prispu, sta šla k Alagi Ozdiču; našla sta ga sedečega za mizo, kjer je pil žganje in počival.

„Dober večer!“ sta pozdravila.

Alaga je molčal.

„Kaj pa je, Alaga?“ je vprašal Salapatič.

„Izdajalca grda!“

„Kdo — izdajalca?“

„Vidva!“

„Pa zakaj?“

„Zvabljeti ustaše v vilo, da lové ljudi, — ali ni to izdajalstvo?“

„Nisva jih vabila, pri moji veri!“

„Kdo pa je tekel doli po stopnicah in skozi okna in nevem še kod vse, ko sem izprožil svojo puško in zaklical?“

„Vstaši, dragi Alaga, res; — toda midva jih nisva niti klicala niti zbirala, nego sva šla za begovim poslom. Malo je manjkalo, pa bi bili naju odvedli v goro, če bi ne bilo Boga in tebe.“

„Ali res?“

„Resnica kakor sveti koran.“

„To je potem nekaj družega.“

„I kajpak da! Ne samo, da so nama vse požrli in popili, kakor lačni volkovi, nego so Ivanoviču odnesli še eno opanko, kajti ko je prasnila puška, ni bilo več časa obuti še drugo opanko.“

Alaga je gledal raztrgano opanko na Iva- novičevi nogi ter se je smejal. Ivanovič je javkal z raztrgano opanko, a Salapatič ga je tolažil, da mu kupi nove, kakor hitro dospeta v Livno.

Ob zori sta odrinila iz Prispa. Veselo sta potovala domov in se zahvaljevala Bogu, da ju je rešil iz one mreže, v katero sta bila padla.

(Dalje prihodnjič)

dne 1. maja. Za ta dan je bila razpisana pri celovškem okr. sodišču obravnava v pravdi dveh slovenskih strank, ki sta obe imeli slovenskega zastopnika. Ker slovenska zastopnika slovenskih strank nista hotela razpravljati nemški, jima je sodnik vzel besedo in obravnava se ni vršila. Koroški sodniki torej vedno iznova in dosledno predrzno in skrajno izzivajoče teptajo pravice Slovencev. Posl. Grafenauer naj pokaže svojo moč!

Poslanec Dobernig proti Jugoslovanom. Nemško nacionalni koroški poslanec Dobernig ima velikanski strah pred Jugoslovani, zlasti pred Slovenci. Na zborovanju nemškega ljudskega društva je govoril takole: „Veliko pozornost je zlasti alpskim Nemcem treba obratiti na Jugoslovane, ki jih drži misel skupnosti in gledajo v Zagreb kot na svojo centralo. Nemci Slovence navadno podcenjujejo. Toda kulturna moč Slovencev je silnejša kakor si Nemci navadno domišljajo. Slovenci napredujejo na vseh koncih in krajih, da se Nemcem niti ne sanja ne. Slovenci niso imeli literature, pa so si jo naredili; pri njih ni bila doma umetnost, a sedaj se seli k njim. V narodnem oziru so postali bojeviti zlasti v zadnjem času. — Tudi v gospodarskem oziru pomenijo Slovenci za Nemce veliko nevarnost. V 50. letih bo Trst slovensko mesto; italijanščina bo izginila in se bo začel tam biti boj med Slovenci in Nemci. Tudi „nemški“ jezikovni otok Borovlje se bo težko vzdržal. Sploh se kapitalistična podjetnost in darežljivost svobodomiselnih Nemcev nikakor ne more primerjati s slovensko. Za vzdrževanje koroškega nemškega časopisja se je nabralo komaj 1000 K!“ Tako laskava priznanja zagrizenega našega sovražnika pač mora veseliti Slovence, ki se naj bi z vsemi močmi zavzeli za to, da se čim preje uresničijo prerokovanja Doberniga.

Slovenskonemška meja na Koroškem. Urednik Ante Beg ima lepe zasluge za opisovanje slovenskih narodnih mej. Pred par leti je napisal izredno zanimivo knjižico o slovenskonemški meji na Štajerskem, zdaj pa je spisal in izdal enako knjižico o slovenskonemški meji na Koroškem. (Cena K 1.40, po pošti 10 vin. več.) Predvsem opozarjamo nanjo koroško inteligenco, vse naše časopisje ter naše poslance. Izprevideli bodo iz nje, kje se je zaril morilni črv v narodno telo koroškega slovenskega ljudstva, kakšne hibe se delajo v narodni obrambi in kje je zastaviti orožje, da se reši, kar se rešiti da. Najhujša sovražnika koroških Slovencev je iskati v cerkvenih in državnih oblastvih. Vlada umetno zmanjšuje število Slovencev na Koroškem, da ima potem manje vzroka ozirati se na kulturne in politične pravice Korošcev. Dasi bo v resnici še okoli 127.000 koroških Slovencev, jih šteje uradna statistika le 90.495. V zadnjih 40 letih se je slovensčina izrinila popolnoma iz 13 cerkev ter se v njih le redkokdaj čuje vsaj še slovenski evangelij. Sedanji škof celovski je germanizator, ki zabraja celó, da bi se v krstno knjigo beležili slovenski novorojenčki slovensko. L. 1861 je bilo na Koroškem še 28 slovenskih, 59 utrakvističnih in 249 nemških šol; danes sta le še 2 slovenski šoli na vsem Koroškem! Utrakvistične šole pa so nasilne ponemčevalnice. Še l. 1850 so bili krajevni javni napisi v obeh deželnih jezikih, a istočasno je izdal škof le nemške pastirske liste, ki so se čitali tudi le nemški celó po vaseh. Obširnejše izpregovorimo o tej zanimivi knjižici prihodnjič. Naj bi se poslala tudi velikim slovanskim časopisom, rojaki pa naj jo čitajo s posebno paznostjo ter naj nato z delom priskočijo v pomoč slovenski meji!

Ziljska Bistrica. Krajni šolski svet bistriški je sklenil, da sprejme od „Schulvereina“ 3000 K podpore. Seveda bo za judežev denar tamošnja dvojezična šola-trirazrednica odvisna od tega ponemčevalnega društva. Šola se mora zavzeti, da ostane v njej za vedno nemščina učni jezik. Na ta način bi izgubili najvažnejšo utrakvistično šolo v zapadnem delu Koroške. Če pa pade Ziljska Bistrica, padejo bržčas z njo vsi Ziljski Slovenci, ki so že sedaj ločeni od ostalih slovenskih Korošcev po Podkloštru in Zilici. Ta dva kraja pa sta člena nemške

verige, ki vodi od Beljaka proti Trbižu. Severno od Ziljske Bistrice leži Čojna Noč, ki je tudi precej ponemčena. Od tukaj pelje cesta v čisto nemške Rute in Plajberg. Zato je Ziljska Bistrica Nemcem prav zelo napoti, dokler je slovenska. Če bi postali njeni gospodarji, so najvažnejši kraji med Karavankami in Dobračem v njihovih rokah in bi bila s tem zapečatená usoda 10.000 Slovencev. Pri zadnjem ljudskem štetju je bilo v tem kraju poleg 695 Slovencev samo 16 Nemcev. Žalostna resnica je, da Slovenci na Koroškem nazadujejo. Zato je pač že skrajni čas, da se postavimo z vsemi silami v bran nasilnemu potujčevanju!

„Die Wacht am Rhein“ šolska pesem na Koroškem. V Borovljah je vsaj tri četrtine šol. otrok slovenskih, a se morajo učiti prepevati „Die Wacht am Rhein.“ Koroški nemški učitelji in nemški nadzorniki imajo pač dokaj več poguma, kakor slovenski! Seveda pa gorje slovenskemu koroškemu učitelju, ki bi vadil svoje učence peti „Slovenec sem!“ ali pa celo „Naprej zastava slave!“ Nemci smejo prepevati izdajniške pesmi, Slovenci pa še svojih ponižnih narodnih pesmic ne. Smo pač narodni božjih voličkov!

Novo šolsko poslopje v Celovcu. Pod Križno goro na zahodni strani mesta ob Radeckega cesti so začeli zidati novo šolsko zgradbo, ki bo zgotovljena prihodnje leto, tako da se bo pouk lahko pričel v šol. letu 1909/10.

Last države na Koroškem. Država ima na Koroškem 15.556 ha lastnega sveta, ki jej donša na leto 226.680 K. Stroški so preračunjeni na 174.890 K; prebitek znaša torej vsako leto okroglo 51.790 K. Seveda vzdržuje država na svojih posestvih le zagrizeno nemštvo. Take vlade Korošci ne morejo podpirati.

Turska železnica. Otvoritev turske železnice se bo zakasnila za nekaj mesecev. Izvršiti je treba namreč prej še ventilacijo tunela. Zato bo otvorjena ta železnica šele julija meseca l. 1909, dasi bo gradnja dovršena že februarja l. 1909.

Telefonsko postajo na Visokem Obiru (2141 m) prevzame država, ki bo dala narediti javne telefonske govorilnice v Železni Kaplji in na Obiru. Doslej je služila ta telefonska postaja samo za meteorološka poročila opazovalne postaje na Obiru. Sedaj pa se bo lahko proti določeni odškodnini vsakdo telefonsko zvezal z Visokim Obirjem.

Primorsko.

Na Slovence so pozabili. Gorica name-rava proslaviti cesarjevo šestdesetletno vladanje z ustanovitvijo otroškega zavetišča. To je gotovo prav lepa misel; lepo pa ni, da je župan Marani k ustanovnemu shodu „pozabil“ povabiti — Slovence. Razposlal je namreč kakih 100 laških okrožnic na odličnejše laške meščane in uradnike, Slovencev se pa ni kar nič spomnil. Povabilu se je odzvalo kakih 40 c. kr. uradnikov in laških meščanov. In izvolil se je poseben odbor z načelnikom dr. Maranijem, katerega naloga je, vse pripraviti za ustanovitev otroškega zavetišča. Župan Marani konsekvntno prezira Slovence; menda se hoče tudi s tem prikupiti na Dunaju ter doseči čimprej čast deželnega glavarja, ki je njegov končni cilj. Slovenci bodo znali na to preziranje odgovoriti!

Slovenska dramatična šola v Trstu. Dramatično društvo v Trstu otvori 10. maja dramatično šolo, ki bo imela dva tečaja in sicer pripravljalni tečaj za začetnike in višji umetniški tečaj za vse aktivne člane tržaškega slovenskega gledališča. Pozneje pa se otvori še poseben tečaj za otroke. Želimo prav srčno, da bi vzgojila ta šola toliko slovenskega igralskega naraščaja, da bi imel dovolj domačih sil vsaj Trst s svojim slovenskim odrom! V Ljubljani se ves napor v tem oziru doslej ni posrečil.

Pražka razstava in Goričani. Goriško trgovsko obrtno društvo pripravlja poseben vlak k razstavi v Pragi. Vožnja tja in nazaj bo veljala približno 20 K. Prenosišča in hrano preskrbi poseben izletni odsek po znižanih cenah, tako da bo veljal ves 8 dnevni izlet okoli 100 K. Izletnike bodo vodili po razstavi, po

muzejih in po mestu strokovnjaki, tako da bodo imeli udeleženci od te razstave gotovo največjo korist. Priglasje sprejema in daje natančnejše informacije „Trgovsko in obrtno društvo v Gorici, ul. Sv. Ivana.“ — Kaj pa Ljubljana in druga slovenska mesta? Ali se ne mislijo udeležiti jubilejne razstave v Pragi??

Italijanska nestrpnost. Tržaško trgovsko in pomorsko sodišče je naprosilo trgovsko in obrtno zbornico, naj imenuje tudi take sodnikelajike, ki so večji slovenskega jezika. Zbornica pa je to odklonila; sodišče pa si bo pomagalo brez zbornice.

Šulverajnska šola v Škednju se misli razširiti v trirazrednico. Sezidati si nameravajo tudi novo poslopje. Plačevanje voditelja je prevzela država. Kdaj se neki podržavi slovenska šola pri Sv. Jakobu v Trstu?

Kranjsko.

Posl. dr. Ivan Tavčar je bil namesto odstopivšega g. dr. Karla Bleiweisa viteza Trsteniškega v zadnji javni seji občinskega sveta ljubljanskega izvoljen članom c. kr. deželnega šolskega sveta. Z deželnim odbornikom dr. Iv. Tavčarjem dobe slovenski napredni učitelji pred deželnim šol. svetom nedvomno najodločnejšega zastopnika ter narodnonapredna stranka najodkritosrčnejšega, najenergičnejšega predstavitelja. Dr. Tavčar ima kot večletni člen dež. šol. sveta popoln pregled položaja, in ne dvomimo, da bo zato s svojo vestnostjo in vplivnostjo v polni meri izpolnil nade, ki jih goje napredni slovenski duhovi.

Slovenci in Hrvatje. Pišejo nam iz Ljubljane: Kje je ostal izvrševalni odbor narodnonapredne stranke, da se ne oglasi spričo dogodkov na Hrvatskem? Postopanje bana Raucha proti nekaterim naprednim poslancem srbskohrvatske koalicije po mojih nemerodajnih mislih naravnost izziva, da izrazijo tudi napredni Slovenci hrvatskim toli kruto preganjanim naprednjakom svoje sočustvovanje in iskrene simpatije. Ako so to storili takoj in brez odlašanja češki in srbski poslanci, razni zavodi in razne korporacije, bi morali menda storiti isto tudi Slovenci, ki smo Hrvatom najbližnji krvni bratje. Hrvatsko-srbska koalicija in napredni slovenski poslanci stoje v skupnem boju ter obstajajo med njimi najožji stiki. Bistvena načela imajo napredni Hrvatje in napredni Slovenci ista. Poseti delegatov v Pešti in na Dunaju ter nad vse gorki osebni pozdrav naprednim slovenskim deželnim poslancem, ki ga je sporočil preganjani vseučil. profesor dr. Šurmin zbranim ljubljanskim in drugim naprednim volilem v Ljubljani, vse to nam daje povod, da začudeni vprašujemo: kje je izvrševalni odbor narodnonapredne stranke, kje so napredni deželni poslanci? Če je pa kaka ovira, naj se jo pove! Dostavljamo pa le še, da vemo, da se je taka enunciacija simpatij že pripravljala. Zakaj se do danes — v petek — še ni odposlala? Napredni volilec.

Vlada štiti Nemce. Kranjska deželna vlada z nervozno pazljivostjo štiti Nemce. V četrtek je konfiscirala „Slovenski Narod“, ki je reagiral na surovi poziv koroških renegatov Doberniga in dr. Knappitscha, naj koroški Nemci bojkotirajo slovenske odvetnike, trgovce, obrtnike in uradnike. Nemci smejo menda na javnih shodih hujskati narod proti narodu ter se njih govori smejo celo tiskati in širiti med bralce. „Sloven. Narod“ pa ne sme tako kaznjivo hujskanje niti zavračati ter nikakor ne sme odgovarjati z enakim orožjem. Taka je avstrijska enakopravnost v dobi jubileja! Quod licet Jovi, non licet bovi! Slovenci v resnici igramo vlogo tovornih volov, Nemci pa so naši posili-bogovi. Toda to božanstvo sedi le še na piravih stolih, noge so tem vegastim stoličkom že podžagane! „Sl. Narod“ je dal osornega duška mnenju vseh zavednih Slovencev; naj bi ostal trajno na sedanjem svojem stališču. Mi pa pravimo le še: bojkotirali Nemcev ne bomo, toda podpirali bomo vedno in povsod le svoje rojake po geslu: Svoji k svojim! To je naša pravica, ki nam je ne vzame ne Schwarz, ne Beck!

Permanentni odsek za volilno reformo se snide na povabilo poslanca dr. Kreka k svoji prvi seji v soboto. Cesar je namreč sankcioniral deželni zakon glede permanence tega odseka. Zdaj se torej začne pogajanja med zastopniki vseh 3 strank kranjskega deželnega zbora. — Mimogrede bodi pri tej priliki omenjeno, da smatra „Nova doba“ neki naš zunanji dopis za izraz oficijalnega stališča nar.-napredne stranke. Da dopis iz vrst naprednjakov seveda ni oficijalen ter da tudi „Naš list“ nikakor ni kako uradno glasilo izvrševalnega odbora narodno-napredne stranke, je vendar vsakomur jasno. „Naš list“ je slejkoprej neodvisen napreden sloven. tednik.

Deželno sodišče in enakopravnost. Ljubljansko deželno sodišče je razvijalo za časa Grünove slavnosti žalostnega spomina izredno živahnost; ko je nemški kadetek Malitsch rogovilil s sabljico med slovenskimi študenti ter je dobil za svoje predrzno izzivanje nekaj hrušk po svoji glavi, je bilo deželno sodišče kakor razhojeno mravljišče. Ko se je raznesla gorostasna laž, da so Slovenci ustrelili v kazinsko kavarno, je bilo deželno sodišče v permanentni službi. I. t. d. Vselej so polovili več Slovencev ter jih vtaknili v zapor. Ko pa so pred več tedni ljubljanski Nemci: dva Stangerja in razupiti Mahr, mirnega Slovenca zavratno ponoči na cesti napadli ter ga smrtnonevarno pobili, se deželno sodišče dolgo ni ganilo. Slovenec, trgovski sodnik Stritar je visel par tednov med življenjem in smrtjo, celo zdravniki so že obupavali nad njegovo rešitvijo, a dežel. sodišče še ni zaprlo nikogar. Šele te dni, ko je „Slov. Narod“ hrumul že nešteto krat, so končno vendar zaprli vsaj enega Stangerja. Boginja Justica ima zavezane oči. Ne brez vzroka včasih!

„Slovenski klub“ — grozi! Dr. Šušteršičev „Slovenski klub“ je takoj po državno-zborskih volitvah s slovesno razvito zastavo vstopil v Beckovo večino. Večina slovenskih poslancev je postala vladna do kosti in mozga ter je šla za Becka čez drn in strn. „Slovenski klub“ in njegova oficijalna glasila: „Slovenec“, „Slov. Gospodar“, „Gorica“ in „Mir“ so peli slavo Becku iz vsega grla ter mu orgljali hosana iz vseh registrov. Kako so se rogali našim poslanecem v opoziciji! Kako so psovali slovenske liste, ki so pisali nezaupno proti Beckovi vladi! A kaj je dosegel „Slovenski klub“ doslej od ljubljenega Becka? Dr. Šušteršič je moral sam v zadnji seji dežel. šol. sveta nahruliti vlado, naj vendar že posloveni naše srednje šole, kar je že davno obljubila. Zdaj vidi „Slovenski klub“, koliko so vredne Beckove lepe obljube. Zdaj vidi „Slovenski klub“, kakšna je hvaležnost vlade za vse podpiranje vladnih predlogov. Minole dni pa je „Slov. klub“ tudi v drž. zboru z nujnim predlogom in z interpelacijo ter naslednega dne še s posebno deputacijo zagrozil vladi, da bo izvajal primerne posledice, ako vlada našemu jeziku ne varuje zakonitostjamčenih pravic v drž. uradih na Koroškem. Bojimo se, da bo moral končno dr. Šušteršičev klub še v hudo opozicijo, ako bo hotel vsaj desetinko tega doseči, kar je obljubil Slovincem in kar je njemu obljubil pozabljeni baron Beck!

Prazne obljube in votle grožnje. Dr. Ig. Žitnik je velik političen idealist in čudovit optimist. Vse razočaranje v državnem zboru, vse izjalovljene nade ga ne morejo ozdraviti ginljive zaupnosti do barona Becka. Sam vidi, da so vse Beckove obljube prazne, a vendar še upa, ker želi, da bi postale vendarle resnice. V isti sapi, ko grozi z opozicijo „Slovenskega kluba“ in rožlja z obstrukcijo, pa se vendar še dobrika Becku, da bi ga omehčal. „Slovenec“ piše, da je prav sedaj najlepša prilika, prijeti vlado za vrat. Sedaj zahteva vlada več novincev za deželno brambo, in sedaj — piše dr. Žitnik — je prilika zastaviti vzvod ter za koncesijo državi zahtevati pravico ljudstvu. A takoj nato se zopet zadovoljuje s frazami barona Becka in dr. Kleina, da obžalujeta dogodke pred sodiščem v Celovcu. Dr. Žitnik je zadovoljen z obljubo ministrov, da se vvede natančna preiskava. Vlada bo torej „preiskovala“, „študirala“, in

dr. Žitnik s „Slovenskim klubom“ bo medtem glasoval za vladni predlog. Dr. Žitnik pravi, da „baron Beck ne daje praznih obljub“, ter poroča, da „ostane „Slov. klub“ v rezervi.“ Glej ga šmenta! Dr. Žitniku Beckove obljube niso prazne, a istočasno mora dr. Šušteršič groziti vladi zaradi slovenskih gimnazij, istočasno grozi „Sloven. klub“ ter piše „Slovenec“, da slovenski narod „ne more živeti več le od zraka in od dobrih besed“! Dr. Žitnikov „Slovenec“ torej sam priznava, da so Beckove obljube le „zrak in dobre besede“ ter mora zato „Sloven. klub“ stopati v nezaupno rezervno, grozeč s primernimi posledicami, a vendar brez vsake logike obenem trdi, da Beckove obljube niso prazne! Zmešnjava nad zmešnjavo! Mi pa trdimo, da je vse skupaj prazno in votlo: Beckove obljube in „Sloven. kluba“ grožnje. Toda dolgo to slepomišenje ne bo smelo trajati. Slovenski narod in tudi volilci poslancev S. L. S. bodo predložili račun. Treba ga bode saldirati, ali pa — likvidirati.

Pamet. „Slovenec“ je začel priporočati — pamet. Pamet mu je edino sredstvo, ki reši državo iz sedanjih kolobocij, iz vseh zmed in težav; pamet mu je čudodelnejša kot vsa mazila, vsi zagovori, vse imenitne vode. In dr. Ig. Žitnik piše izrečno: „Za spravo, tudi za premirje je v prvi vrsti potrebna — pamet.“ Bravo! Živio! Slava! Veseli smo, da prihajajo poslanci S. L. S. končno vendarle do tega zaključka. Naš verni, pošteni slovenski narod sicer tudi že od nekdaj ve, da je „pamet boljša kot žamet“, a naši vladni slovenski poslanci so to resnico odkrili šele sedaj. Pozno, a vendarle! Mi le želimo, da bi uveljavili pamet povsod, doma in na Dunaju! V deželnem odboru, v deželnem in državnem zboru, pa tudi v svojem časopisju. Ne strast, ne zagrizenost, ne osebnosti, ne osvetljivost, nego vedno in povsod le pamet — pamet. Boste videli potem, kako pojde vse lepo, vse pravično in objektivno, zakaj sveto resnico je zapisal poslanec dr. Ign. Žitnik: „Za spravo, tudi za premirje je v prvi vrsti potrebna — pamet!“ Mi si želimo premirja in vsaj do neke meje tudi sprave, ker si želimo dela in napredka.

„Parlamentarna beznica“! Še ni minilo leto, odkar je navdušeno proslavljal zmagoslavni „Slovenec“ novi „ljudski“ parlament, zbornico „kmetskega naroda“, posvetovalnico „resničnih zastopnikov dežel“, — a glej, danes imenuje taisti „Slovenec“ taisti parlament, ta sad splošne in enake volilne pravice, ta doseženi ideal naših politikov Slov. L. S. — parlamentarna beznica! Kar je bilo „Slovincu“ še pred kratkim sveto, krasno, imenitno, isto mu je danes zaničljivo, nizko, umazano! Demant se je izpremenil v blato, svetišče v beznico! Da, da, časi se menjajo.

„Glasbena Matica“ v Zagrebu. Naša „Glasbena Matica“ v Ljubljani je priredila v soboto zvečer v Zagrebu velik koncert. S posebnim vlakom se je odpeljalo v Zagreb 150 pevcev in pevk ter prav toliko drugih Slovincov. Sprejem na zagrebškem kolodvoru je bil velikanski in nad vse pristrčen. Hrvatske dame so obsipale Slovence s šopki ter so bili Slovincem in Slovenkam Hrvatje in Hrvatice iz najboljših slojev ves čas ljubeznivi spremljevalci. Večerni koncert je uspel nad vse sijajno. Občinstva je prišlo za dve „Kolovi“ dvorani, navdušenje urnebesno. Hrvatje so občudovali vzorno disciplino v zborih Glasbene Matice ter njeno pevsko umetnost, ki more tekmovati s prvimi svetovnimi zbori. V nedeljo je bil ogromen banket, na katerem so za Slovence govorili predsednik Gl. M. g. prof. A. Štritof, predsednik zveze pevskih društev, g. dr. Ravnihar in predsednik „Slovenske Matice“, g. prof. dr. Ilešič. Zlasti poslednji govornik je razplamenel Hrvatje s svojo blestečo in pristrčno retoriko kot žarečo slovansko besedo. Zvečer ob 7. so se Slovenci vrnili v Ljubljano. Hrvatje so se izkazali izredno gostoljubne, in dneva v Zagrebu sta ustvarila več novih vezi med bratskima narodoma. Marsikak Slovenec pa je ta dan prvič občutil silo ideje slovan. vzajemnosti.

Slovensko gledališče dobi po sklepu ljublj. obč. sveta svojega ravnatelja, ki bo imel pri mestni blagajnici plačo letnih 7200 K ter bo imel izključno vodstvo gledališča z izključno pravico, igralce in pevce najemati in odpuščati. Odbor Dramat. društva bo ravnatelju le posvetovalna korporacija ter mu prepusti v popolno vporabljanje svojo knjižnico in garderobo. Služba je provizorna proti trimesečni odpovedi. Ravnatelj mora biti Slovenec; prednost imajo pisatelji, ki poznajo praktično gledališke zahteve in tehnično stran predstav. Natečaj za to službo se razpiše na 14 dni v kratkem. Angažmani osebja pa se sklepajo že sedaj.

Ljubljanska meščanska godba in ljubljanski Nemci. „Deutsche Stimmen“ so rabile več tednov, predno so mogle skrpati odgovor na izborna izvajanja dunajske „Musiker-Zeitung“, ki je postavila ljubljanske Nemce v najsmesnejšo luč. Znano je, da je O. Bamberg obrnil ljublj. nem. nestrpnemžem hrbet ter je odložil predsedstvo kazine in „Theatervereina“; znano je, da je ravnatelj Wolf, ki vodi sam nemško gledališče, že dve leti javno in glasno izražal svoje soglašanje s stalno in dobro civilno godbo v gledališču. Jasno je, da je civilna godba nepolitično podjetje ter da more biti gledališču vsak hip na razpolago, dočim vojaška godba vsak čas odpoveduje. Vsako pijančevanje v kazini ima prednost pred gledališčem. Zaradi kapric vsakega slučajnega poveljnika mora vojaška godba sredi izkušnje teči iz gledališča ter hiteti igrat zmagovito iz nekrvavega boja vračajočim se četam. Znano je, da se vojaška godba vsak hip deli v več oddelkov brez ozira na bivše izkušnje; znano je, da se vojaška godba sama nikdar ne uri in vadi za gledališče, nego da si daje dobro plačevati celo takozvane bralne izkušnje. I. t. d. Vsi ti razlogi so bili merodajni ravnatelju Wolfu, da se je z veseljem izrekel za civilno gledališko godbo. Zagrizenci v „Theatervereinu“ pa so požrli Wolfovo besedo! Ako je sprejela „Glasbena Matica“ civilno godbo za svoje koncerte, bi jo mogel še lažje sprejeti „Filharm. Verein.“ Toda naši Nemci so besni nacionalci celo na polju glasbe! Učimo se od njih!

Nemci silijo v Bohinj! Neki dunajski dr. Grossmann kupuje ob Bohinjskem jezeru svet za zdravilišče. Slovenci se vzlic vsej agitaciji skoraj ne ganejo! Sami si pišemo narodno smrt.

Umetniške razstave v Zagrebu se je udeležilo s svojimi deli le čvetero slikarjev: Vesel, Saša in Henrika Šantel ter Gerbić. Sklenilo se je, da se priredi IV. jugoslovanska umetniška razstava prih. leto v Ljubljani!

Vojaški dopusti ob žetvi. Letos se bodo prvič dovoljevali vojakom ob žetvi in košnji dopusti po 3—4 tedne. Posestniki, ki žele za svoje sinove dopusta, imajo vložiti utemeljene prošnje na dotično četo, pri kateri služi vojak. — Pri deželnih brambi se bodo odpuščali vojaki po dovršenem 2. letu povsem iz aktivne službe. Seveda se odpuste le nekateri, najpridnejši in najrevnejši ozir. za dom najpotrebnejši vojaki. — Rodbine, katerih reditelji so pri orožnih vajah, bodo dobivale podpore države. Takisto dobe odškodnino vojaki, ki se v vojaški službi poškodujejo in pohabijo. Orožne vaje se bajé skrajšajo.

Za slaboumne in vsled boleznii zaostale otroke zahteva „Sl. Meščan“ posebnih pomožnih šol. Dobro, a s predlogom je prišel prekasno, kajti enak predlog za Ljubljano leži pri c. kr. deželnem šolskem svetu nerešen že 3 leta.

Pedagoško društvo v Krškem v zvezi z Brežiško-sevniškim učiteljskim društvom vabi h koncertu v soboto 9. maja v prostorih Narodne čitalnice v Krškem. Po koncertu srečolov in prosta zabava s plesom. Začetek ob 8. uri zvečer. Čisti dobiček je namenjen Učiteljskemu konviktu.

Družbi sv. Cirila in Metoda pošiljajte tudi sicer nerabni stari denar, ki leži po blagajnicah, skrinjah in kotih, dela pa napotje. Družba ga vporabi v korist slovenske.

P. n. naročnike prosimo, naj poravnajo zaostalo naročnino. Upravništvo.

„Südmarka“ je izdala „Wegweiser,“ ki priporoča svojim čitateljem tudi nemške zanesljive trgovce v Ljubljani. Ta kašipot naj bi zaprl tudi nam Slovincem pot k onim trgovcem, ki jih imenuje. Nikari ne zahajamo tja, kjer nas ne marajo, dasi se nikakor ne branijo našega denarja. Nemci strogo izvajajo geslo: svoji k svojim; posnemajmo jih in ne podpirajmo onih, ki nam hočejo vzeti našo narodnost in našo zemljo!

Kmetijsko poučno potovanje na Češko. C. kr. kranjska kmetijska družba namerava prirediti o priliki letošnje jubilejne razstave v Pragi gospodarsko-poučen izlet na Češko. Po dogovoru z deželnim kulturnim svetom za kraljestvo Češko v Pragi se je sestavil že sedaj za to velekoristno potovanje natančen načrt. Izlet bo trajal 10—12 dni in se bo vršil meseca julija ali avgusta. Vodil ga bo c. kr. vinarški nadzornik B. Skaličky, ki mu bo češki kulturni svet pridobil kakoga domačega kmetijskega potovalnega učitelja. Izlet se bo vršil, če se oglasi vsaj 20 udeležencev. Prijave za udeležbo sprejema c. kr. kmet. družba že sedaj, najpozneje pa do 1. jul. t. l. Vsa vožnja iz Ljubljane, tja preko Linea, nazaj preko Dunaja, bo veljala v III. razredu približno 60 K, hrana in prenočišče pa po kakih 10 K na dan, tako da bo veljalo vse potovanje največ 200 K za osebo. K zglasitvi je pridejati 50 K za nakup okroglega lista in je treba povedati, ali se želi udeležence voziti nazaj preko Dunaja ali preko Linea. Napredni kmetovalci in gospodarji, oglašite se!

Kako podpirajo Čehi domačo industrijo. Splošno je znano, da se češki narod strogo ravna po geslu „Svoji k svojim“ in da je ravno s tem najbolj pospešil razvoj češke narodne industrije. Po vsakem predmetu, ki ga je pričel izdelovati češki obrtnik ali podjetnik, je z veseljem seglo na sto in stotisoče rok in v kratkem se je tako vdomačilo v čeških obiteljih mnogo najraznovrstnejših čeških izdelkov, narodni industriji pa je bil s tem zagotovljen obstanek in temelj za najlepšo bodočnost. Posnemanja vreden vzgled so nam podali Čehi pri kupovanju kavne primesi (cikorije), katere uporaba je danes razširjena povsod. Pred približno desetimi leti še ni bilo nobene večje češke tovarne za izdelovanje kavnih surogatov in so bila večina vsa podjetja te vrste v nemških rokah. Ko pa se je ustanovila v Kolinu velika češka tovarna za kavne primesi, so pričeli češki trgovci s tako vnemo uvajati izdelke tega podjetja, da se je morala nemška konkurenca v kratkem umakniti. Tudi slovenskim trgovcem se baš pri tem predmetu nudi lepa prilika, da koristijo domači stvari in naročajo izdelke iz Prve jugoslovanske tovarne za kavne surogate v Ljubljani, katere lastnik je g. Ivan Jebačič, ter priporočajo svojim odjemalcem predvsem izvrstno „Zvezdno“ kavno primes, ki prav nič ne zaostaja za podobnim nemškim blagom. Od te tvrdke imajo razna narodna društva lepe koristi, ki bi se znatno povečale, ko bi vsaka Slovenka kupovala ta izdelek. Tudi društvo slov. književnikov in časnikarjev je zopet prejelo od omenjene tvrdke znesek 100 K ter ob tej priliki vsakemu zavednemu Slovincu priporoča njene izdelke.

Raznoterosti.

Hrvatski akademiki v — pregnanstvo! 4. maja je bil v Zagrebu velikanski banket, na katerem so se poslovili odhajajoči hrvaški akademiki od svojih rojakov. Komers je otvoril g. Matić, ki je povdarjal, da je danes, v dobi bana Raucha mogoče zborovati Hrvatom samo še pri vinu. Pozivljaj je dijake, naj vztrajajo v boju, meščanstvo jih bo vsekar podpiralo. Z največjim navdušenjem so govorili vseuč. profesor dr. Lazar, Car, akademik Angjelinović, poslanec Stjepan Zagorac, absolvirani jurist Vodvaržka, prof. Šurmin i. dr. Vse je vzklikalo, da hoče meščanstvo moralno in gmotno podpirati zavedno mladino, ki prisiljena ostavlja svojo domovino, ker ne more odobravati tolikega nasilstva in prenašati terorističnega postopanja bana Raucha. Odstavljeni vseučil. prof. Šurmin je izjavil, da je ubog, da pa rad dá za akademike

vse, kar premore. In takoj je izročil juristu Vodvaržki 2100 K. Nepopisno navdušeni živio-klici so zaorili po dvorani. Dijaki so prirejali ljubljenu prof. Šurminu prisrčne ovacije. V nekaj hipih je bilo nabranih za odhajajočo akad. mladino nad 400 K. Jurist Perišić je izjavil, da se dijaki ne vrnejo v domovino, dokler ne dobta hrv. vseučilišče in hrvaški narod popolnega zadoščenja. Iz Zagreba je odšlo okoli 900 dijakov. Sedaj šteje univerza še komaj 150 slušateljev, večinoma bogoslovcev, dočim jih je bilo v prvem tečaju 1400. 5. maja se je odpeljalo 500 dijakov na Dunaj, v Gradec in Prago. Na kolodvor, ki je bil ves zastražen, jih je spremljala nepregledna množica občinstva. Profesor Šurmin je šel od voza do voza in se poslavljaj od dijakov, opominjajoč jih, naj tudi v tujini ne zabijo svoje domovine. Slovo je bilo jako ginljivo. Ko se je začel vlak premikati naprej, so zapeli dijaki himno „Lepa naša domovina.“ Na Dunaju so sprejeli Hrvate hrvaški, srbski, slovenski, češki, maloruski in romunski dijaki. Odšli so vsi v sprevodu pred parlament. Deputacija 20 dijakov je šla v parlament. Pozdravil jo je „Jugoslovanski klub.“ Z živio-klici in pevanjem hrvaške himne se je potem pomikal impozantni izprevod do univerze. Geslo hrvaške mladine je: Ne udajmo se! Zato je obrnila Rauchu hrbet in šla prostovoljno v pregnanstvo. Slava taki mladini!

Jubilejna razstava v Pragi bo velikanska, izredno raznovrstna in bogata. Razni slovanski in tuji narodi priredé posebne vlake v Prago, kjer bo sestanek vse kulturne Evrope. — Na razstavo v Prago pridejo tudi Danci. Zveza danskih industrijalcev „Industrie fereningen“ v Kodanji je naznanila praški trgovski in obrtni zbornici, da si pride večje število nje članov ogledat jubilejno razstavo v Pragi. Le o kaki večji udeležbi Slovencev ni doslej še ničesar slišati. Ali bi ne mogli tudi Slovenci vseh dežel prirediti skupnega posebnega vlaka?

Koliko stane grob Svat. Čecha na Višegradu v Pragi? Revija „Přehled“ poroča, da zahteva višegradski kapitelj znesek 4500 kron za grob ljubljence češkega naroda, velikega pesnika Svatopluka Čecha. Društvo „Svatobor“ ne more iz svojega plačati te ogromne svote, katero zahtevajo višegradski kanoniki za grob; zložili jo bodo iz prispevkov raznih društev in javnih zbirk. Založnik Čechovih spisov Topič je dal tudi 1000 kron. Ta pretirana samogoltnost višegradskega kapitelja je vzbudila v češkem narodu opravičeno ogorčenje. No, povsod so enaki!

Ruska carica — zblaznela? Nekateri nemški in francoski listi javljajo vest, — ki prihaja bajé iz Rusije — da je ruska carica živéno jako nevarno bolna. Prestala je v zadnjih letih toliko strahu za življenje carja in otrok, da so njene duševne moči docela zlomljene. Doslej je bila neprestano v bližini carjevi, ker je hotela na ta način odvrniti atentate. Nedavno je dobil car med drugimi poštnimi pošiljatkami tudi zavitek s pečatom vrhovnega guvernerja moskovskega. Car je že hotel odpreti zavitek, tedaj pa je zapazila carica, da je pisan naslov napačno. Oddali so zavitek v preiskavo, in pokazalo se je, da je v njem peklenški stroj. — Nedavno je zapazila neka hišna v carski palači deloma pod tapetami skrito nit, ki je vodila pod postelj prestolonaslednika. Pod posteljo je bilo bajé 17 bomb, ki bi jih bili sprožili s pomočjo elektrike. Zadnja dva atentata sta carico tako razburila, da kar blazni in se je bati najhujšega.

D'Annunzijeva ljubica na zatožni klopi. Iz Florence javljajo jako neprijeten, a tudi žalosten slučaj, ki je vanj zapleten znameniti italijanski pisatelj Gabriele D'Annunzio. Obtožena je markiza Ivana Maria Gravina zaradi goljufije. Prisvojila si je na nepošten način neke dragocenosti ter ponaredila menice na ime grofa P. — Markiza Ivana ima jako dramatično preteklost. Kot jako lepa soproga italijanskega patricija je imela intimno razmerje z D'Annunzijem. Mož jo je tožil zaradi zakonolomstva in se je ločil od nje. Sad ljubezni z D'Annunzijem sta bila dva otroka. Pozneje je D'Annunzio ostavil svojo ljubico in markiza je postala zlo-

činka, ker je bila s svojima otrokoma v skrajni bedi. Na D'Annunzia se je zaman obračala. Ko je veliki peznik ljubil to ženo, jej je posvetil svoj roman „Innocente“ (Nedolžni).

S trebuhom za kruhom. Znameniti španski pesnik-dramatik Echegaray je postal ravnatelj neke tobačne tovarne. Echegaray je bil nekaj časa tudi že španski finančni minister.

S to znamko opremljeni

Maršnerjevi

šumeči limonadni bonboni

(malinovec, citróna, jagoda, češnja, prvenec)

so najboljši.

Prva češka deln. dr. orient. sladkornin in tvornice čokolade, Kr. Vinogradi, prej A. Maršner.

Edino pravi je samo

Thierry-jev balzam

z zeleno nuno kot varstveno znamko. Najmanj se pošlje 12/2 ali 6/1 ali 1 patentovana družinska steklenica za potovanje K 5.—. Zavojnina prosta.

Thierry-jevo centifolijsko mazilo

Najmanj se pošlje 2 puščici za K 3.60. — Zavojnina prosta.

Vseposod priznani kot najboljši domači sredstvi zoper želodčne težave, zgago, krče, kašelj, zasliženje, vnetje, poškodbe, rane itd. — Naročila ali denarne pošiljkatve je nasloviti na:

A. Thierry, lekarna pri angelju varuhu v Pregradi pri Rogatcu

Zaloge v več lekarnah.

**Steckenpferd-
lilijinomlečno milo**

Za kožo najmilejše milo.

Slaven, ker čuva prtenino.

Slaven, vsled bleščeče beline, ki jo dobi prtenina.

Slaven, ker ne dobi prtenina po pranju prav nikakega duha.

Slaven, ker je zelo poceni in se pri pranju prihrani mnogo časa.

MINLOS^{ov} PRAJNI PRAŠEK

KAKOR EN MOŽ SE GA DRŽE MILLIONI.

Absolutno neobhodno potreben je za vsako dobro urejeno gospodarstvo. — Pazi naj se na zgorajšnje varstveno znamko in varuje naj se pred ponarejanjem, ki je brez vsake vrednosti.

Na debelo pri L. Minlos, Dunaj I. Mülkerbastei 3.

Dobiva se v trgovinah z drogerijami, s kolonijalnim blagom in z milom.

Najizvrstnejše in najboljše tamburice
izdeluje ter razpošilja

prva sisaška tvornica tamburice
J. Stjepušin, Sisek (Hrvatsko)

Odlikovana na Pariški izložbi leta 1900, ter
na Milenijski izložbi leta 1896.

Razun tamburice in skladb za tam-
burice imam razna glasbila kakor:

gosli, citre, kitare, mandoline,
harmonike, okarine itd.

za katere se pošlje po-
seben cenik s slikami.

Veliki ilustrovani cenik vsakemu
zastonj in franko.

V isti tvornici izhaja strokovni
tamburaški list „TAMBURICA“ mesečno jedenkrat in stane z
glasbeno prilogo 8 kron na leto.

Čudež industrije!

New-Jork in London nista prizanašala niti
evropski celini ter je velika tovarna srebrnine
prisiljena oddati vso svojo zalogo zgolj proti maj-
hnemu plačilu delavnih moči. Pooblaščen sem
izvršiti ta nalog. Pošiljam torej vsakomur sle-
deče predmete le proti temu, da se mi povrne

gl. 6-90 in sicer:

- 6 kom. najfin. nam. nožev s pristno angl. klinjo
- 6 kom. amer. pat. srebrnih vilic iz enega kosa;
- 6 kom. amer. pat. srebrnih jedilnih žlic;
- 12 kom. amer. pat. srebrnih kavnih žlic;
- 1 kom. amer. pat. srebrna zajemalnica za juho;
- 1 kom. amer. pat. srebrna zajemalnica za mleko;
- 6 kom. ang. Viktorija čašic za podklado;
- 2 kom. efektnih namiznih svečnikov;
- 1 kom. cedilnik za čaj;
- 1 kom. najfinojša sipalnica za sladkor.

42 komadov skupaj samo gl. 6-90.

Vseh teh 42 predmetov je poprej stalo gl. 40 ter jih
je moči sedaj dobiti po tej minimalni ceni gl. 6-90.
Američansko pat. srebro je znano, skoz in skozi je bela
kovina, ki obdrži bojo srebra 25 let, za kar se garantuje.
V najboljši dokaz, da le-ta inserat ne temelji na nika-
kršni slepariji, zavežujem se s tem javno, vsakemu,
kateremu ne bi bilo blago všeč, povrniti brez za-
držka znesek in naj nikdo ne zamudi ugodne pri-
like, da si omisli to krasno garnituro, ki je posebno
prikladna kot prekrasno

ženitovanjsko in priložnostno darilo
kakor tudi za vsako boljše gospodarstvo.

Dobiva se **A. Hirschberg-a** eksportni hiši amer.
edino le v pat. srebrnega blaga
na Dunaji II., Rembrandstr. 19 L. Telefon 14597.

Pošilja se v provincijo proti povzetju,
ali če se znesek naprej vpošlje.

Čistilni prašek za njo 10 kr.

Pristno le z zraven natisnjeno varst-
veno znamko (zdrava kovina).

Izveček iz pohvalnih pisem:

Bil sem s pošiljateljico krasne garniture jako za-
dovoljen. Oton Barusich, c. in kr. svetnik v 27. pešpolku v Ljubljani.

S pat. srebrno garnituro sem jako zadovoljen.

Tomaž Rožanc, dekan v Mariboru.

Ker je vaša garnitura v gospodinjstvu jako koristna,
prosim, da mi pošljete še jedno.

Št. Pavel pri Preboldu. Dr. Kamilo Böhni, okrožni in tovarniški zdravnik.

S poslanim namiznim orodjem sem zelo zadovoljen.
Sarajevo, 22. oktobra 1904.

Mihail Kovačević, ravnatelj pomožn. uradov dež. pri vladi v Sarajevu.

Češko posteljno perje po nizki ceni!

5 kilo: novo naskubljeno K 9-60, boljše
vrste K 12-—, belo puhasto naskubljeno
K 18-— K 24-—, snežnobelo puhasto na-
skubljeno K 30-—, K 36-—. Razpošilja se
franko po povzetju. Zamenja se ali vzame nazaj proti
povrnjeni poštnini.

Benedikt Sachsels, Lobes 369, P. Plzen, Češko.

Posojilnica v Radovljici

registrovana zadruga z omejenim poroštvom

Rezerv. zaklada
iznaša:

kron 82.000

s podružnico na Jesenicah

sprejema hranilne vloge od
vsakega in jih obrestuje

Denarni promet
v letu 1907:

kron 5.500.000

po 4 1/2 %

brez odbitka rentnega davka. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotovi denar,
ne da bi se pretrgalo obrestovanje.

Posojila se dajejo na vknjižbe brez amortizacije po 5 1/4 %
ali z 1 % amortizacijo, na menice pa po 6 %.

Eskomptirajo se tudi trgovske menice.

Posojilnica sprejme tudi vsak drug načrt amortizacijskega dolga.

Uradije se v centrali in v podružnici **vsak dan od 8. do 12. ure dop.**
in od 2. do 6. ure popoldne izvzemši nedelje popoldne.

Poštno-hraniln. račun centrale št. 45.867. Podružnice na Jesenicah št. 75.299.

Anton Müller, vinotržec, Domžale

(Kranjsko)

Priporoča izborna zalogo vsakovr-
stnih novih in starih vin v sodih in steklenicah

Le „Zvezdna cikorija“

iz Prve jugoslovanske tovarne
za kavine surogate v Ljubljani

je pravi slovenski izdelek!

Podružnica v Spljetu

Delniška glavnica:
2.000.000 K

Rentni davek pla-
čuje banka sama.

Ljubljanska kreditna banka

v Ljubljani

obrestuje vloge na knjižice in na tekoči račun od dne vloge do dne vzdiga

po 4 1/2 %

Sprejema zglasila za subskripcijo deležev „Hotelske družbe z o. z. Triglav“
po K 500.—, 1.000.—, 5.000.— in 10.000.—.

Podružnica v Celovcu

Res. fond:
200.000 K

Rentni davek pla-
čuje banka sama.

Prva češka splošna delniška družba za zavarovanje v Pragi na življenje.

Najugodnejše in najceneje zavarovanje:

- a) Za slučaj smrti.
- b) Za slučaj smrti in doživenja.
- c) Zavarovanje do te in oprave nevest.
- d) Moderno zavarovanje s sočasnimi obrestovanjem vseh vlog.

- e) Moderno zavarovanje s sočasnimi zavarovanjem za slučaj nesposobnosti.
- f) Najrazličnejše kombinacije zagotavljenj pokojnine.

Edina slovanska delniška življenska zavarovalnica.

Glavno zastopništvo za slov. dežele v Trstu, ulica Torre bianca št. 21. I., kjer se dobi vse cenike in potrebna pojasnila.

Fran Čuden

v Ljubljani v Prešernovih ulicah

- Urar -

Delničar tovarniške družbe „UNION“ za izdelovanje najboljših ur v Švici

Trgovec z zlatino in srebrnino. Ekspert. Ceniki zastoj in poštne prosti. Kot zanesljivo uro priporočam posebno „Union“.

Zlate svetinje: Berlin, Pariz, Rim itd.

Najbolj. kosm. zobo-čistilno sredstvo!

SEYDLIN
Izdelovatelj
O. Seydl
Ljubljana, Spital-Stritar. ul. 7

Dobi se povsod

Anton Turk

knjigovec in založnik v Ljubljani na Dunajski cesti

priporoča:

„Velika egiptovska sanjska knjiga“

ki obsega 320 strani; razlaganje sanj, navodilo za srečkanje, srečni in nesrečni dnevi in kažipot človeškega življenja, kazalo o različnem pomenu sanj po posameznih nebeskih znamenjih.

Cena 60 vinarjev po pošti 10 vinarjev več.

Jos. Rojina v Ljubljani

v Šelenburgovih ulicah št. 5

priporoča

elegantne obleke po meri

~ iz pristinega angleškega blaga. ~

Priporoča svojo zalogo izgotovljenih oblek, plašev iz tirol. nepremočljivega lodna. Najsolid. postrežba.

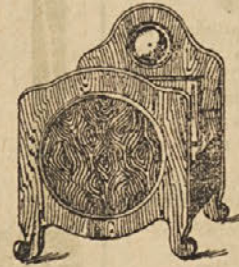

Ludovik Widmayer v Ljubljani

Resljeva cesta št. 3. Ustanovljena obrt od leta 1828.

v lasni hiši poleg Fran Josipovega mostu & poprej skoz 24 let na Bregu številka 10.

proda vsake vrste hišno ogravo kot: celo bališče, omare, postelje, mize, stole ter tudi skrinje itd. iz mehkega in trdega lesa, kakor tudi modroce, žimnate in na peresih. Ogledala in podobe lastnega izdelka.

Slovenci spominjajte se podpornega društva za alovske visokošolce v Pragi.

Veronika Kenda

Ljubljana, Dunajska cesta 20

Zaloga papirja, pisalnih in risalnih potrebščin

Glavna zaloga

Jos. Petričevih zvezkov

Oglejte si — največjo zalogo **poljedelskih strojev**, slamoreznic, čistilnic, mlatilnic, gepelov in preš za grozdje in sadje, štedilnikov, peči, železnih nagrobnih križev itd. pri

FR. STUPICA v LJUBLJANI na Marije Terezije cesti št. 1 in na Valvazorjevem trgu 6, nasproti Križanske cerkve.

Ravnotam zamorete kupiti vsak čas po najnižjih cenah traverze, železniške šine, cement in vse druge stavbne potrebščine, razno orodje, sesalke za vodo, vino in gnojico, vseh vrst tehtnice in uteži in vse druge v železninsko stroko spadajoče predmete.

Velika zaloga zlatih in srebrnih žepnih ur, stenskih ur, vsakovrstnih optičnih predmetov. Zlatnine in srebrnine. ~ Cene nizke.

Cenovniki zastoj in franko.

Fr. P. Zajec, Ljubljana, Stari trg

Julija Štor

v Prešernovih ulicah št. 5, poleg Mestne huanilnice

Največja zaloga

moških, ženskih in otročjih čevljev iz najboljših tovaren, domačih in tujih. Turistom priporoča pristne gojserske gorske čevlje Zmerne cene. Solidna postrežba.

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernove ulice

Največja izbira izgotovljene obleke za gospode, dame in otroke.

Drogerija ANTON KANC

Ljubljana, Židovske ulice 1.

priporoča: drogeve, kemikalije, ustne vode in zobni prašek; redilne in posipalne moke za otroke, dišave, toaletne predmete, fotografske aparate in potrebščine, obvezila sredstva za desinfekcijo, pase in vosek za tla, čaj, rum, konjak, mineralne vode in soli za kopel. Zaloga karbida.

Oblastveno koncesijonirana prodaja strupov.

Kupuje vsakovrstna zelišča (rože) semena, korenine, cvetje, lubje itd.

Priporočajte

povsod

„Naš List“

FR. ŠEVČIK

puškar

v Ljubljani, Židovske ulice št. 7.

Priporoča svojo veliko zalogo najboljših pušk in samokresov najnovejšega sistema, kakor tudi municijo in vse druge lovske priprave po najnižjih cenah.

Popravila se točno izvršujejo.

Cenik na zahtevo zastoj.

Brezskrbno

družinsko srečo garantira najvažnejša knjiga o preoblagodarjenju z otroci. Z nad tisoč zahval. pismi posilja diskretno proti 90 v. v avstr. poštinih znamkah ga. A. Kaupa, Berlin S. W. 296 Lindenstrasse. 50.

Zahtevajte „Naš List“ v gostilnah in kavarnah.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Ustanovljena leta 1882

v Ljubljani

Ustanovljena leta 1882

Podrejena skoncraziji „Zveze slov. zadrug“ v Ljubljani

na Dunajski cesti št. 18, na vogalu Dalmatinovih ulic

obrestuje hranilne vloge po

Poštno-hraniln. urada št. 828.406.

4 1/2 %

Telefon št. 185.

brez odbitka rentnega davka, katerega posojilnica sama za vložnike plačuje.

Uradne ure od 8. do 12. in od 3. do 4. ure popoldne.

Hranilne vloge sprejemajo se tudi po pošti in potom hranilničnega urada.

Stanje hranilnih vlog **K 12,434.933-24**

Upravno premoženje kmetske posojilnice 31. dec. 1907 **K 12,888.795-43**

Denarni promet **K 59,197.246-20**

Varnost hranilnih vlog je tudi zajamčena po zadružnikih.

Posojuje na zemljišča po 5 1/4 % z 1 1/2 % na amortizacijo ali pa po 5 1/4 % brez amortizacije; na menice po 6 %. Posojilnica pa sprejema tudi vsak drugi načrt glede amortizovanja dolga.